

Obsah

Předmluva	11
Úvod	12
I. Teorie a přístupy	15
Psychodynamické teorie	15
Kognitivně-behaviorální teorie a kognitivně-behaviorální terapie (KBT)	17
Přístup zaměřený na klienta	20
Existenciální teorie	21
Sociální konstruktivismus	26
Fenomenologický přístup	32
Strukturálně funkcionalistické teorie	33
Systémová teorie	37
Sociobiologie	40
Kriminologické teorie	43
Teorie vazby	46
Rozšířená teorie vazby	49
Teorie intuitivního rodičovství	51
Teorie adolescence	53
Teorie osobní identity v pozdně moderní době	57
Teorie adaptace ve stáří	63
Psychosociální přístup	66
Teorie sítě	69
Teorie sociálního rozvoje	72
Sociálně-ekologická teorie	74
Feministické teorie sociální práce	77
Teorie sociálního konfliktu	81
Teorie komunikativního jednání	84
Teorie společenské soudržnosti	88
Teorie multikulturalismu	90
Antiopresivní přístup	92
Systemický přístup	96
Dramaturgický přístup	98
Aktivační přístup	100
Terapeutický přístup	102
Poradenský přístup	103
Administrativní (procedurální) přístup	104
Participativní přístup	106
Úkolově orientovaný přístup	109
Restorativní přístup	114
Radikální přístup	115
Podpora odpovědnosti a reintegrace	116
Podpora nezávislosti	119
Kulturní senzitivita	120
Minimalizace rizik a škod	123
Prevence sociálního selhání	127
Kontrola	129
Hospodaření v rámci případu	131
Reflexivní praxe	133

Příběh v profesionálním pomáhání	138
Validace	141
Paliativní péče	144
II. Náboženský, filosofický a společenský kontext	147
Praktická teologie a sociální práce	147
Pastorace a sociální práce	149
Filosofické základy sociální práce	151
Etika sociální práce	154
Lidská práva jako východisko sociální práce	158
Sociální stát	163
Sociální politika a sociální práce	166
Sociální správa	169
Veřejná politika	173
Veřejné zájmy	175
III. Historie sociální práce	179
Sociální práce do počátku novověku	179
Sociální práce od doby reformace do 19. století	185
Sociální práce v době současné	189
Domácí historie sociální práce	195
IV. Klíčové pojmy	201
Humanita	201
Solidarita	203
Důstojnost	204
Pomoc	207
Moc	208
Normalita	211
Sociální prostředí	213
Klient (uživatel služby)	215
Interakce	217
Případ	219
Potřeby a jejich hodnocení	221
Kvalita života	223
Sociální fungování a životní situace	226
Sociální vyloučení a sociální začleňování	232
Sociální riziko	234
Sociální ochrana	236
Sociální intervence	238
V. Trendy veřejné politiky	243
Flexicurity	243
Kvazitrh a marketizace	244
Manažerismus	246
Deinstitucionalizace	248
Participativní vládnutí	250
Praxe založená na důkazu	252
Harmonizace práce a rodiny	253
Sociální ekonomika	257

VI. Metody a techniky	259
Krizová intervence	259
Případová práce	262
Sociální terapie	264
Aktivní naslouchání	265
Vedení rozhovoru	268
Případová konference	270
Mentoring a mentoringové intervence pro děti a dospívající	272
Preterapie, pre-terapie	275
Aktivační programy	277
Rekvalifikační programy	279
Restorativní setkání	281
Probace	283
Zooterapie a zoorehabilitace	285
Reminiscence/reminiscenční terapie	287
Sociální práce s jedinci ve skupinách	290
Vyjednávání	294
Zprostředkování	296
Mediace	299
Sociální práce s rodinou	302
Rodinné skupinové konference	305
Videotrénink interakcí (VTI)	306
Práce s komunitou	309
Komunitní plánování	313
Práce se sítěmi podpory	316
Sociálně-demografická analýza	320
Medializace	321
Veřejné slyšení	323
Sociální akce	324
Sociální podnikání	326
Organizace dobrovolnictví	328
VII. Ohrožené skupiny / náročné situace	331
Nezaměstnanost	331
Chudoba	334
Předlužení	336
Bezdomovectví	338
Prostituce	341
Imigranti	344
Extremistické skupiny	346
Riziková mládež	347
Děti ulice	350
Domácí násilí	353
Nebezpeční multirecidivisté s poruchami osobnosti	355
Sekundární viktimizace	357
Ohrožená rodina	359
Rozvod / rozchod dospělých partnerů	362
Nevhodné zacházení s dítětem	363
Psychické trauma u dětí	366
Vysoké stáří	369
Umírající	374
Ztráta blízkého člověka	375

Psychické trauma u dospělých	377
Lidé závislí na alkoholu	380
Lidé závislí na nealkoholových drogách	381
Lidé s jinými závislostmi	383
Lidé ohrožení závislostí na sektách	385
Lidé se zdravotním postižením	387
Lidé se smyslovým postižením	389
Lidé s tělesným postižením	391
Lidé s mentálním postižením	393
Lidé s dlouhodobým onemocněním	395
Lidé s demencí	396
Lidé s duševní nemocí	400
Sociálně vyloučené lokality	402
Menšiny ohrožené sociálním vyloučením	405
Mnohoproblémový klient	408
VIII. Služby a programy	411
Nizkoprahová zařízení pro děti a mládež	411
Kontaktní centrum	412
Ústavní zařízení pro děti a mládež	414
Ústavní zařízení pro lidi s postižením	417
Chráněné bydlení	419
Chráněná pracoviště	421
Poradenství pro osoby se zdravotním postižením	423
Psychiatrické léčebny	424
Terapeutické komunity	426
Azylové domy pro matky s dětmi	428
Stacionáře	431
Denní centra pro seniory	433
Domovy pro seniory	434
Hospic	438
Svépomocné skupiny	439
Služby pro bezdomovce	441
Sociální práce s prostitutkami	444
Občanské poradny	446
Sociální firmy	449
Podporované zaměstnávání	450
Dluhové poradenství	452
Rodinná centra	455
Manželské poradenství	457
Sociálně-právní ochrana dětí	459
System včasné intervence (SVI)	460
Multisystemická terapie	462
Programy pro ohrožené děti a mládež	464
Pěstounská péče	466
Osvojení	468
Školní sociální pracovník	470
Terénní práce s mládeží	472
Multidisciplinární týmy pro mládež	474
Terénní práce s uživateli drog	476
Terénní práce v sociálně vyloučených lokalitách	478
Vězeňství	480

Sociální práce s pachateli trestných činů	484
Probační programy	487
Služby pro pachatele domácího násilí	490
Sociální práce s oběťmi trestných činů	491
Služby pro oběti domácího násilí	494
Humanitární pomoc	496
Mezinárodní sociální práce	499
IX. Profese	503
Sociální pedagogika a sociální práce	503
Sociální práce a jiné pomáhající obory / profese	506
Vzdělávání v sociální práci	509
Identita oboru / profese sociální práce	512
Supervize	514
Kompetence v sociální práci	516
Kvalita sociální práce	518
Kultura organizace	520
X. Výzkum	525
Metody a techniky výzkumu	525
Výzkum implementace sociálních programů	530
Hodnocení průběhu intervence	533
Hodnocení výsledků intervence	536
Hodnocení ekonomické stránky intervencí	539
Případová studie	541
Etické otázky výzkumu	543
Významné osobnosti sociální práce	547
Rejstřík	554
Abecední seznam hesel	566
Seznam autorů ESP	568
Encyclopaedia of Social Work - Summary	570